

Onderwerp

Middelen beschikbaar stellen voor regionale cofinanciering afronding eerste fase Marker Wadden

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. Een bedrag van € 1,0 miljoen beschikbaar te stellen als provinciale bijdrage aan het totaalbudget voor de aanleg van de E-eilanden en een vaargeul als afronding van de eerste fase Marker Wadden.

2. Doelstelling programmabegroting

- We stimuleren het op termijn (inschatting 30-50 jaar) realiseren van een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES) in het Markermeer en IJmeer om de ruimtelijk-economische structuur van Flevoland te versterken;
- We zoeken met samenwerkingspartners naar de vergroting van de samenhang tussen de verschillende ontwikkelingen in het Markermeer-IJmeer, ook in relatie tot de ontwikkelingen in het IJsselmeergebied;
- We werken aan samenhang tussen TBES-maatregelen en doelstellingen van het Nationaal Park Nieuw Land (zoals Marker Wadden en Oostvaardersoever).

3. Eerdere behandeling

Samen met onder meer het Rijk, provincie Noord-Holland, de gemeenten rondom het Markermeer-IJmeer en maatschappelijke organisaties werkt provincie Flevoland aan een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES) met Marker Wadden als belangrijk element in de realisatie van het TBES. Gezamenlijk is afgesproken dat het ecosysteem robuuster moet worden, waardoor het systeem minder kwetsbaar wordt voor menselijk handelen.

Provinciale Staten hebben in 2014 en 2016 besloten om respectievelijk € 3,5 miljoen en € 3,0 miljoen beschikbaar te stellen die hebben gezorgd voor een totale investering van circa € 70,0 miljoen ten einde de gefaseerde aanleg van de eerste fase Marker Wadden te kunnen realiseren. Gedurende de besluitvorming in 2016 is besproken dat een eventuele volgende financiële bijdrage van de provincie aan de realisatie van de Marker Wadden plaatsvindt op basis van een evaluatie van de (ecologische) effecten van de aanleg.

In de Najaarsnota 2020 is besloten om binnen de Brede Bestemmingsreserve € 1,0 miljoen te oormerken als bijdrage in de € 12,0 miljoen die nodig zijn voor de afronding van de eerste fase Marker Wadden middels de aanleg van de E-eilanden en een vaargeul. In de Najaarsnota is opgenomen om een definitief voorstel aan Provinciale Staten voor te leggen.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Het behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten om de benodigde financiële middelen voor de bijdrage voor de aanleg van de E-eilanden en de vaargeul beschikbaar te stellen.

5. Verdere behandeling PS

Naast de reguliere P&C-cyclus worden Provinciale Staten middels mededelingen over de belangrijkste mijlpalen in het project op de hoogte gehouden.

Provinciale Staten
27 januari 2021

Agendapunt

Lelystad
1 december 2020

Registratienummer
2705523

Afdeling/Bureau
GE

Portefeuillehouder
Rijsberman, M.A.

Routing

Commissie Ruimte, Natuur en
Duurzaamheid:
6 januari 2021

6. Korte toelichting op voorstel

Zoals aangegeven, werkt provincie Flevoland samen met onder meer het Rijk, provincie Noord-Holland, de gemeenten rondom het Markermeer-IJmeer en maatschappelijke organisaties aan een TBES met Marker Wadden als belangrijk element in de realisatie van het TBES. De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid in haar kamerbrief laten weten € 10,0 miljoen uit de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) te reserveren voor de afronding van de eerste fase Marker Wadden om de E-eilanden en een vaargeul te realiseren. Dit op grond van de resterende opgave om te komen tot een TBES en de positieve tussenresultaten van de effecten op de waterkwaliteit en de natuur van Marker Wadden (zie bijlage #2706582). De minister heeft de bijdrage van €10,0 miljoen gereserveerd en vindt een bijdrage van de regio van € 2,0 miljoen op zijn plaats vanwege onder andere de betekenis voor toerisme en recreatie. De minister heeft dit ook als voorwaarde gesteld bij de rijksbijdrage. Vereniging Natuurmonumenten is voornemens € 1,0 miljoen beschikbaar te stellen. Op 11 november 2020 hebben Provinciale Staten de Najaarsnota 2020 vastgesteld. Hierin is door Provinciale Staten een bedrag van € 1,0 miljoen geormerkt voor de E-eilanden van de eerste Marker Wadden in afwachting van een nader voorstel. Onderhavig voorstel voorziet hierin.

7. Beoogd effect

In 2014 hebben uw Staten ingestemd met de Bestuursovereenkomst Amsterdam-Almere-Markermeer. Hiermee stelden Rijk en regio een toekomstperspectief vast voor o.a. het Markermeer en IJmeer: een TBES dat ook zorgt voor een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving met aantrekkelijke natuur- en recreatiegebieden. Door de aanleg van de E-eilanden wordt het voor TBES benodigde areaal habitattypen verder vergroot en daarmee de TBES-doelen weer een stap dichterbij gebracht. De verdere realisatie van de TBES-opgave draagt bij aan het creëren van ontwikkelruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen die effect hebben op de waterkwaliteit en de natuur, zoals de ontwikkeling van de Oostflank van de MRA en in het bijzonder Almere en Lelystad.

8. Argumenten

1.1 *Het rijk stelt een regionale bijdrage in de afronding van de eerste fase als voorwaarde.*

Het rijk hecht veel belang aan het afronden van de eerste fase van de Marker Wadden en heeft in het PAGW een bijdrage gereserveerd van € 10,0 miljoen van de totale kosten van € 12,0 miljoen voor de verlening van de eerste fase (E-Eilanden en vaargeul). Dit onder voorwaarde van regionale dekking van de resterende € 2,0 miljoen. De Vereniging Natuurmonumenten besluit binnenkort over hun bijdrage van € 1,0 miljoen. Met dit voorstel aan Provinciale Staten voor een bijdrage van € 1,0 miljoen kan, in combinatie met de bijdrage van Vereniging Natuurmonumenten, worden voldaan aan de voorwaarde van de minister. Als Provinciale Staten instemmen met de bijdrage van € 1,0 miljoen, verzorgen Gedeputeerde Staten de verdere afhandeling, via mandaatwijziging, op basis van de voortgang van het project.

1.2 *De afronding van de eerste fase van de Marker Wadden levert een belangrijke bijdrage in het benodigd areaal habitattypen voor de realisatie van de TBES-opgave.*

In het kader van TBES en daarmee samenhangende Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) is onder meer voor het Markermeer-IJmeer becijferd hoeveel areaal van verschillende habitattypen noodzakelijk is om condities te scheppen voor het kunnen bereiken van doelstellingen en opgaven. Dit conform de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Natura 2000 en daarmee een TBES en klimaatbestendig IJsselmeergebied te kunnen realiseren. Bij habitattypen moet worden gedacht aan onder meer natuurlijke oevers, moeras en moerasbos en dieptes en ondieptes. Op basis hiervan zijn door het rijk verschillende projectvoorstellen gedaan, waaronder de aanleg van Trintelzand, Oostvaardersoevers en Marker Wadden die met middelen uit het PAGW en regionale bijdragen worden uitgevoerd en of voorbereid.

Vanaf 2015 is gewerkt aan de eilandengroep van de eerste fase Marker Wadden. De onderdelen A t/m D van de eerste fase Marker Wadden zijn in het laatste stadium van uitvoering en worden eind

2020 opgeleverd. Het E-onderdeel van de eerste fase is wel voorbereid en reeds opgenomen in bestaande vergunningen en bestemmingsplan, maar indertijd wegens het ontbreken van budget nog niet in uitvoering genomen. Met een aanvullend budget van € 12,0 miljoen kan hierin wel worden voorzien. Met de aanleg van de E-eilanden en een beschutte vaargeul zal de omvang van de archipel toenemen van 900 tot maximaal 1.200 hectare met een extra impuls voor niet alleen het areaal genoemde habitattypen en daarmee de doelen van de KRW en Natura 2000, maar ook voor de doelstellingen van Nationaal Park Nieuw Land in de vorm van het kunnen beleven van natuur en recreatie en toerisme.

1.3 Uit de tussenevaluatie blijkt dat Marker Wadden een groot positief effect heeft op zowel natuur als recreatie en toerisme.

Uit de tussenevaluatie van Marker Wadden waar het rijk zich bij haar beschikbaarstelling op baseert (zie bijlage #2706582), blijkt dat de aanleg van de Marker Wadden bijdraagt aan het benodigd areaal habitattypen en ook een groot positief effect heeft op de waterkwaliteit en de natuurwaarde van het Markermeer-IJmeer. De Marker Wadden dragen nu al bij aan het komen tot een TBES en klimaatbestendig IJsselmeergebied en creëren daarmee ook (milieu)ruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen in en om het Markermeer-IJmeer. Voorts blijkt uit gegevens van Vereniging Natuurmonumenten dat de Marker Wadden een grote aantrekkingskracht heeft op toeristen en recreanten uit binnen- en buitenland wat ook uit economische perspectief waardevol is.

1.4 Aanleg van ondieptes en eilanden als onderdeel van de Marker Wadden is opgenomen in de ontwikkelingsvisie van Nationaal Park Nieuw Land.

Provinciale Staten hebben op 27 februari 2019 de *ontwikkelingsvisie van Nationaal Park Nieuw Land* (NPNL) en besloten deze richtinggevend te laten zijn voor de verdere ontwikkeling van NPNL. Een van de ruimtelijke perspectieven in de ontwikkelingsvisie is 'ondieptes en eilanden'. De ontwikkelingsvisie verwijst hierin ook naar de doelstellingen vanuit TBES en de PAGW. In de ontwikkelingsvisie is opgenomen: "In het Markermeer is nog 3500 hectare aan eilanden en ondieptes nodig. Deze hebben tegelijk een belangrijke rol in het verbinden van de natuurkernen. Ze versterken ook de natuurbeleving; ze brengen meer variatie in het oeverlandschap en kunnen aanleiding geven voor vaardoelen, strandrecreatie of kleinschalige verblijfsrecreatie". De aanleg van de E-eilanden en de beschutte vaargeul dragen bij aan de verdere realisatie van de ontwikkelingsvisie binnen onder meer het ruimtelijk perspectief 'ondieptes en eilanden'.

9. Kanttekeningen

De aanleg van de E-eilanden en de vaargeul is nadrukkelijk een afronding van de eerste fase Marker Wadden. Aan de eventuele ontwikkeling van een tweede fase zal een evaluatie van de Marker Wadden eerste fase vooraf gaan.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Ecologisch onderzoek Marker Wadden 2016 - 2019, Tussen, tussenrapportage fase1	2706582	Bijgevoegd
Onderdeel PAGW uit kamerbrief Wetgevingsoverleg Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 11 november 2020	2710543	Bijgevoegd
Bijdrage Marker Wadden incl. E-eilanden aan TBES	2710616	Bijgevoegd